

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 listopada 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Matras (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Marek Pietruszyński

SSN Zbigniew Puskarski

Protokolant Katarzyna Gajewska

w sprawie M.K.

w przedmiocie wyroku łącznego

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 20 listopada 2023 r.,

kasacji Rzecznika Praw Obywatelskich

od wyroku Sądu Rejonowego w N.

z dnia 29 listopada 2022 r., sygn. akt II K 63/21

uchyla wyrok w zaskarżonej części, tj. co do pkt 1 i w tym zakresie
sprawę przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu
w N.

UZASADNIENIE

Wyrokiem łącznym z dnia 29 listopada 2022 r., sygn. akt II K 63/21 Sąd Rejonowy W N., orzekając co do prawomocnych wyroków:

„I. Sądu Rejonowego w K. z dnia 25.04.2018 r. w sprawie IV K 68/18 za przestępstwo z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełnione dnia 18.05.2017

r., na karę 1 roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności, która została wykonana w okresie od 17.01.2019 r. do 14.04.2020 r.

II. Sądu Rejonowego w K. z dnia 18.06.2018 r. w sprawie IV K 393/17 za ciąg przestępstw z art. 286 § 1 k.k. i art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i art. 12 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełniony w okresie od 24.01.2012 r. do 26.02.2014 r., na karę 4 lat pozbawienia wolności, która jest wykonywana w okresie od 14.04.2020 r. do 13.04.2024 r. oraz karę grzywny w wymiarze 200 stawek dziennych, przy ustaleniu jednej stawki dziennej na kwotę 15 zł z orzeczeniem zastępczej kary pozbawienia wolności w wymiarze 100 dni, postanowieniem Sądu Rejonowego w K. z dnia 8.07.2022 r., sygn. akt XII Ko 1025/22, która będzie wykonywana w okresie od 17.06.2027 r. do 25.09.2027 r.

III. Sądu Rejonowego w S. z dnia 11.03.2019 r. w sprawie III K 222/19 za czyn z art. 62 ust. 3 ustawy z dnia 29.07.2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, popełniony dnia 17.01.2019 r., na karę grzywny w wymiarze 50 stawek dziennych, przy ustaleniu jednej stawki dziennej na kwotę 10 zł, z orzeczeniem zastępczej kary 25 dni pozbawienia wolności, postanowieniem Sądu Rejonowego w S. z dnia 9.02.2021 r., sygn. akt X Ko 3050/20, która będzie wykonywana w okresie od 23.05.2027 r. do 17.06.2027 r.

IV. Sądu Rejonowego w S. z dnia 26.03.2019 r. w sprawie II K 83/19 za czyn z art. 209 § 1 a k.k., popełniony w okresie od 7.10.2016 r. do 18.12.2018 r., na karę 5 miesięcy pozbawienia wolności, która będzie wykonywana w okresie od 28.04.2024 r. do 25.09.2024 r.

V. Sądu Rejonowego w S. z dnia 23.12.2019 r. w sprawie III K 990/18 za czyn z art. 207 § 1 k.k. i art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełniony w okresie od czerwca 2010 r. do 9.03.2014 r., na karę 2 lat pozbawienia wolności, która będzie wykonywana w okresie od 25.09.2024 r. do 25.09.2026 r.

VI. Sądu Rejonowego w N. z dnia 12.01.2021 r., sygn. akt II K 232/20, za czyn z art. 286 § 1 k.k. i art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełniony w okresie od 27.03.2013 r. do 29.03.2013 r. na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności, która będzie wykonywana w okresie od 25.09.2026 r. do 23.05.2027 r.”

Orzekł w sposób następujący:

- „1) na podstawie art. 85 § 1 i 2 k.k. i art. 86 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. kary pozbawienia wolności orzeczone wobec skazanego M.K. wyrokami opisanymi w punktach II, III, IV, V, VI części komparacyjnej łączy i wymierza mu łączną karę pozbawienia wolności w wymiarze 5 lat i 4 miesięcy;
- 2) na podstawie art. 85 § 1 i 2 k.k. i art. 86 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. kary pozbawienia wolności orzeczone, wobec skazanego M. K., wyrokami opisanymi w punktach II i III części komparacyjnej łączy i wymierza mu łączną karę grzywny w wymiarze 210 stawek dziennych, ustalając, na podstawie art. 33 § 3 k.k., wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 15 zł.
- 3) w pozostałym zakresie postępowanie umorza.”

Wyrok ten nie został zaskarżony i stał się prawomocny z dniem 10 stycznia 2023 r.

Kasację od tego wyroku wniósł na korzyść skazanego Rzecznik Praw Obywatelskich. Zaskarżając prawomocny wyrok w części, w jakiej orzeczono wobec M.K. karę łączną 5 lat i 4 miesięcy pozbawienia wolności (pkt 1 wyroku łącznego), zarzucił mu: *„rażące i mające istotny wpływ na Jego treść naruszenie art. 85 § 1 k.k., polegające na połączeniu jednostkowych kar pozbawienia wolności orzeczonych w sprawach Sądu Rejonowego K. o sygn. IV K 393/17, Sądu Rejonowego w S. o sygn. II K 83/19, Sądu Rejonowego w S. o sygn. III K 990/18 i Sądu Rejonowego w N. o sygn. II K 232/20 wraz karą grzywny orzeczoną w sprawie Sądu Rejonowego w S. o sygn. III K 222/19, zamienioną następnie na zastępczą karę pozbawienia wolności, w sytuacji gdy kara orzeczona w tej ostatniej sprawie nie jest karą tego samego rodzaju, co kary pozbawienia wolności oraz brak jest przepisu szczególnego, na podstawie którego kara ta mogłaby być podstawą kary łącznej wraz z karami pozbawienia wolności”*.

Podnosząc taki zarzut, skarżący wniósł o uchylenie wyroku Sądu Rejonowego w N. w zaskarżonej części i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się oczywiście zasadna, co skutkowało jej uwzględnieniem w trybie art. 535 § 5 k.p.k. Rację ma skarżący, że Sąd Rejonowy w N. dopuścił się rażącego i mającego oczywisty wpływ na treść wyroku naruszenia prawa materialnego, tj. art. 85 § 1 k.k. łącząc - z orzeczonymi w wyrokach opisanymi w pkt

II, IV, V i VI komparycji wyroku karami pozbawienia wolności - karę zastępczą pozbawienia wolności orzeczoną w sprawie III K 222/19 Sądu Rejonowego w S. za grzywnę w wymiarze 50 stawek dziennych (pkt III komparycji wyroku). Tymczasem jest oczywiste, że kara zastępcza pozbawienia wolności nie podlega łączeniu z którąkolwiek z kar określonych w art. 32 k.k., a więc nie jest dopuszczalne łączenie kary zasadniczej pozbawienia wolności oraz kary zastępczej pozbawienia wolności (np. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 3 kwietnia 2006 r., sygn. VKK 487/05, OSNKW 2006, z. 6, poz. 99; z dnia 3 czerwca 2020 r., V KK 119/20). Z tego względu konieczne stało się uchylenie wyroku w tym zakresie (pkt 1 wyroku) i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania. Rozpoznając sprawę w tej części ponownie, sąd *meriti* nie może więc połączyć kary zastępczej opisanej w pkt III wyroku z karami pozbawienia wolności, a winien też dostrzec, że kara zastępcza za grzywnę orzeczoną w pkt III komparycji wyroku straciła swój status kary podlegającej wykonaniu, skoro orzeczono nową karę łączną grzywny w pkt 2 zaskarżonego wyroku. Kara grzywny orzeczona wyrokiem w sprawie III K 222/19 Sądu Rejonowego w S. została prawidłowa objęta węzłem kary łącznej w pkt 2 zaskarżonego kasacją wyroku, przy czym wadliwie z kolei wskazano w tym punkcie wyroku, że łączone są kary pozbawienia wolności zamiast kary grzywny. W tym zakresie istnieje jednak podstawa do sprostowania oczywistej omyłki pisarskiej (art. 105 § 1 k.p.k.). Na zakończenie wskazać trzeba, że kasacja została wniesiona na korzyść, co nie może prowadzić do pogorszenia w ponownym postępowaniu sytuacji skazanego w zakresie orzeczenia na nowo kary pozbawienia wolności; z tego też względu sąd winien odpowiednio ukształtować karę łączną.

Z tych wszystkich powodów orzeczono jak w wyroku.

[M.S.]